

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет суспільно-гуманітарних наук

Кафедра всесвітньої історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 Олексій ЖИЛЬЦОВ

« _____ » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

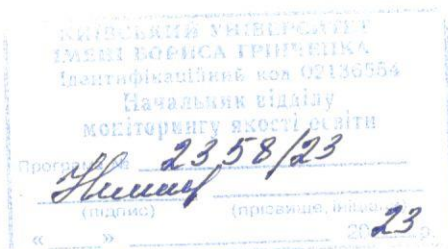
Новітня історія Західної цивілізації

для студентів

спеціальності
рівня вищої освіти
освітньої програми

032 «Історія та археологія»
першого (бакалаврського)
032.00.02 «Історія та археологія»

Київ – 2023

Розробники: доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Факультету суспільно-гуманітарних наук Київського університету імені Бориса Грінченка Драч Оксана Олександрівна

Викладачі: доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Факультету суспільно-гуманітарних наук Київського університету імені Бориса Грінченка Драч Оксана Олександрівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри всесвітньої історії Факультету суспільно-гуманітарних наук.

Протокол від 28 серпня 2023 р. № 1

Завідувач кафедри (Срібняк І.В.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 032.00.02 Історія та археологія

____.____.20__ р.

Гарант освітньої програми (Саган Г.В.)

Робочу програму перевірено

____.____.20__ р.

Заступник директора/декана (Завадський В.М.)

Пролонговано:

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р., протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р., протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р., протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р., протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	3	
Семестр	5	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	42	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	40	
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у комплексному вивченні найбільш значущих проблем розвитку провідних країн Західної цивілізації ХХ – початку ХХІ ст., а також в формуванні у студентів вміння їх самостійного аналізу на основі новітнього методологічного інструментарію історичної науки.

Завдання:

- ✓ Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ✓ Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби та вразливі місця, суперечності і неповноту аргументації.
- ✓ Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань і стратегій/способів мислення.
- ✓ Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час.
- ✓ Здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім.
- ✓ Критичність та самокритичність мислення.
- ✓ Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.
- ✓ Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.
- ✓ Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.
- ✓ Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.
- ✓ Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі.
- ✓ Відкритість, здатність сприймати і враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.
- ✓ Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ✓ Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.
- ✓ Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з досліджуваної проблеми.
- ✓ Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту.
- ✓ Здатність використовувати (усно і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, читати фахову літературу іноземною, зокрема англійською мовою.
- ✓ Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності.

- ✓ Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.
- ✓ Здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.
- ✓ Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.
- ✓ Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.
- ✓ Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі; знати й вміти використовувати в професійних цілях давні мови.
- ✓ Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
- ✓ Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.
- ✓ Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.
- ✓ Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.
- ✓ Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі; знати й вміти використовувати в професійних цілях давні мови.
- ✓ Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.
- ✓ Здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів.
- ✓ Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних.
- ✓ Фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.
- ✓ Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.
- ✓ Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.

- ✓ Вміння коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.
- ✓ Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
- ✓ Здатність здійснювати відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів.
- ✓ Знання правил археографічної, архівної та музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.

Загальні компетентності навчальної дисципліни:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усною, так і письмовою.

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності навчальної дисципліни:

СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.

СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

СК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

СК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно – довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно- пошукові системи.

СК 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела

(архівні та опубліковані документи, етнографічні картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т.п.).

СК 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін. А також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.

СК 7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

СК 8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати та прогнозувати політичні, економічні, культурні та соціальні події та явища.

СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

3. Результати навчання за дисципліною

- ✓ Знання найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого Заходу і людства загалом.
- ✓ Знання основних тенденцій історичного розвитку в конкретні історичні періоди.
- ✓ Знання наукової хронології, періодизації та характеристик основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії.
- ✓ Знання основних підходів до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології.
- ✓ Знання основних принципів і методів історичного пізнання.
- ✓ Знання основних типів і видів історичних джерел.
- ✓ Знання необхідного фактичного матеріалу для конкретного історичного дослідження.
- ✓ Детальні знання про певний історичний період або проблему.
- ✓ Розуміння і здатність інтерпретувати основні завдання історичної та археологічної науки.
- ✓ Уміння з'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них.
- ✓ Уміння інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (археологічні артефакти, архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо);
- ✓ Здатність виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі.
- ✓ Здатність оцінювати основні тенденції та особливості історичного розвитку людства у певні історичні періоди.
- ✓ Здатність демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі.
- ✓ Здатність планувати дослідницькі проекти з історії, археології, історіографії, джерелознавства, краєзнавства тощо.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.
- ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
- ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
- ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
- ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
- ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.
- ПРН 10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.
- ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
- ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.
- ПРН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.
- ПРН 19. Знання теоретичних основ філософської науки, розуміння ключових етапів історії філософії, вміння аналізувати історичні явища крізь призму філософського світогляду з урахуванням етапів розвитку світоглядних концептів в минулому.

4. Структура навчальної дисципліни

№	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							Семестровий
		Усього	Аудиторн	Лекції	Семинар	Практичн	Самостійн і	ПК	
Змістовий модуль I Західна цивілізація між двома світовими війнами: загальні тенденції розвитку									
1.	Вступ. «Новітня історія Західної цивілізації»: проблематика навчальної дисципліни	2	2	2					
2.	Міжнародні відносини між двома світовими війнами	6	4	2	2		2		
3.	Суспільно-політичні рухи у 1918–1939 рр.	4					4		
4.	Культура Західної цивілізації міжвоєнного періоду	6	2			2	4		
	<i>Разом</i>	20	8	4	2	2	10	2	
Змістовий модуль II Країни Заходу в 1929–1945 рр.: особливості соціально-економічного і політичного розвитку									
1.	Індустріальні країни Заходу в період повоєнної нестабільності і стабілізації (1918–1929 рр.)	6	4	2	2		2		
2.	Світова економічна криза (1929–1933 рр.) і пошуки шляхів виходу з неї	4	4	2		2			
3.	Фашистські режими в Європі в 30-ті роки ХХ ст.	8	4	2	2		4		
4.	Друга світова війна: причини, періодизація, підсумки.	8	4	2	2		4		
	<i>Разом</i>	28	16	8	6	2	10	2	
Змістовий модуль III Трансформації індустріальної цивілізації після Другої світової війни									
1.	Міжнародні відносини і біполярність світу: виклики другої половини ХХ ст.	6	4	2		2	2		
3.	Західна цивілізація в період повоєнної реконструкції	4	4	2	2				
4.	Країни Заходу в умовах НТР і «держави добробуту»: пошуки власних шляхів	4	4	2	2		4		
5.	Суспільство споживання Західної цивілізації: соціокультурна і гендерна проблематика	6	2			2	4		
	<i>Разом</i>	26	14	6	4	4	10	2	
Змістовий модуль IV Постіндустріальне суспільство Заходу межі тисячоліть									
1.	Країни Заходу в умовах глобалізації та європейської інтеграції: зовнішні виклики.	6	2	2			4		

2.	Постіндустріальне суспільство Західної цивілізації: економічний добробут, соціальні орієнтири, задоволеність життям.	4	2		2		2		
3.	Культурна парадигма Заходу межі тисячоліть: постмодернізм, мультикультуралізм, гендерна рівність	4					4		
	<i>Разом</i>	16	4	2	2		10	2	
	<i>Усього</i>	120	42	20	14	8	40	8	30

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Західна цивілізація між двома світовими війнами: загальні тенденції розвитку

Лекція 1

Тема: «Новітня історія Західної цивілізації»: проблематика навчальної дисципліни (2 год.)

Логіка викладу:

1. Предмет, періодизація і проблематика курсу «Новітня історія Західної цивілізації».
2. Понятійно-категоріальний апарат навчальної дисципліни.
3. Сучасна Західна цивілізація в контексті Новітньої доби.

Лекція 2

Тема: Міжнародні відносини між двома світовими війнами (2 год.)

Логіка викладу:

1. Облаштування повоєнного світу: засади Версальсько-Вашингтонської системи, її історичні наслідки та оцінки.
2. Міжнародні відносини 1920-х і «російське питання».
3. Політика умиротворення і спроби створення системи колективної безпеки в 1930-х рр.

Семінарське заняття № 1

Тема: Міжнародні відносини між двома світовими війнами: оформлення Версальсько-Вашингтонської системи повоєнних договорів і спроби її ревізії у 1920-х – 1930-х рр. (2 год.)

Логіка обговорення:

1. Версальський мирний договір, його зміст. Вашингтонська конференція 1921–1922 рр. та її результати. Характер Версальсько-Вашингтонської системи, її історичні наслідки.
2. «Російський чинник» у європейській політиці: Генуезька конференція 1922 р., проблема боргів Радянської Росії, Гаазька конференція 1922 р. Рапалльський договір Росії з Німеччиною.
3. «Німецький чинник» у європейській політиці: Рурський конфлікт. План Дауеса. Локарнська конференція 1925 р.
4. Виникнення осередків воєнної загрози. Оформлення «осі» Берлін – Рим – Токіо. Антикомінтернівський пакт 1936 р., його перетворення у Сталевий пакт 1939 р.
5. Політика умиротворення і спроби створення системи колективної безпеки в 30-х рр.

6. Рік кризи: вересень 1938 – вересень 1939 р. Мюнхенська угода 1938 р. Англо-франко-радянські переговори 1939 р. у Москві, причини їх зриву. Пакт Молотова–Ріббентропа, його сучасні оцінки.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Практичне заняття № 1

Тема: Гендерний вимір культури Заходу між двома світовими війнами: образ «нової жінки» 1920–1940 рр.

(2 год.)

Зміст заняття:

Образ жінки новітньої доби: узагальнені національні втілення міжвоєнної доби.

1. Американський стиль життя 1920-х рр. «Золоті двадцяті» і новий жіночий образ у США.

2. Жіночі типи Англії і Франції: від матері до «вільної дівчини». Коко Шанель і її роль у трансформаціях жіночого одягу.

II. Гендер на службі політики. Жіночі образи в тоталітарних суспільствах.

1. Німецька жінка «Третього рейху»: суспільна місія, стиль життя, зовнішній образ.

2. А.М. Коллонтай і її програма «звільнення жінки» в СРСР. Образ радянської жінки: суспільні функції, приватне життя, індивідуальність. Нова радянська мода для жінок.

3. Материнство як предмет державної політики (аналіз законодавства на прикладі Третього Рейху і СРСР).

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ на практичному занятті, участь у дискусії

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Країни Заходу в 1918–1939 рр.: особливості соціально-економічного і політичного розвитку

Лекція 3

Тема: Індустріальні країни Заходу в період повоєнної нестабільності і стабілізації: Німеччина у 1918–1929-х рр.

(2 год.)

Логіка викладу:

1. Причини, етапи і підсумки листопадової революції в Німеччині.
2. Криза 1923 р.: перевірка республіки на міцність.
3. Веймарська республіка протягом 1924–1929 рр.

Лекція 4

Тема: Світова економічна криза (1929–1933 рр.) і пошуки шляхів виходу з неї
(2 год.)

Логіка викладу:

1. «Велика депресія»: характер і походження, ознаки, наслідки.
2. Кейнсіанські ідеї державного регулювання економіки. Реформізм: сутність, типологія, основні національні різновиди в 1930-х рр.
3. «Новий курс» Рузвельта як шлях виходу з кризи в США.

Лекція 5

Тема: Фашистські режими в Європі в 30-ті роки ХХ ст.: створення нацистами тоталітарної держави в Німеччині
(2 год.)

Логіка викладу:

1. Заходи НСДАП з подолання економічної кризи.
2. Ідея «народного співтовариства»: соціальна політика Третього Рейху.
3. Гендер у нацистській ідеології: «вермахту потрібні солдати».

ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА

Лекція 6

Тема: Друга світова війна: причини, періодизація, підсумки
(2 год.)

Логіка викладу:

1. Зарубіжна історіографія Другої світової війни.
2. Причини і характер глобального конфлікту.
3. Періодизація і підсумки Другої світової війни.

Семінарське заняття № 2

Тема: Індустріальні країни Заходу в період повоєнної нестабільності і стабілізації (1918–1929 рр.)
(2 год.)

Логіка обговорення:

1. Листопадова революція в Німеччині, її причини, характер, рушійні сили. Початок революції, її основні етапи. Створення Ради народних уповноважених, її діяльність. Баварська Радянська Республіка. Утворення Веймарської республіки, її засади (Веймарська конституція). Політична криза 1923 р., поразка лівих сил. «Півний путч» фашистів у Мюнхені.
2. Економічне та політичне становище Великої Британії після Першої світової війни. «Ольстерська проблема». Особливості стабілізації у Великій Британії. Криза

традиційної двопартійної системи. Перший лейбористський уряд Р. Макдональда, його політика.

3. Франція в повоєнний період. Політика уряду «лівого блоку». Уряд «національної єдності», його політика.
4. «Червоне дворіччя» (1919-1920 рр.) в Італії. Б. Муссоліні і приход фашистів до влади в Італії.
5. «Проспериті» у США. «Твердий індивідуалізм» адміністрації К. Куліджа.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Практичне заняття № 2

Тема: Світова економічна криза (1929–1933 рр.): індивід і держава в умовах пошуку шляхів виходу з неї
(2 год.)

Зміст заняття:

1. Особливості економічної кризи в США. «Новий курс» Ф.-Д. Рузвельта: напрями реформування і наслідки для суспільства. Здійснити пояснення історичного контексту епохи Великої депресії.
2. Вивчення повсякдення пересічних людей в умовах кризи на прикладі біографій американських родин (Сім'я Форестер, Сім'я Хендерсон; Бонні Паркер і Клайд Берроу, Вудро Вілсон / «Вуді» Гатрі). Аналіз поведінки героя має включати відповіді на такі питання: Які економічні наслідки кризи найбільш болісно позначилися на житті вашого героя? Які економічні рішення приймав ваш герой напередодні і в роки кризи? Які рішення покращили його становище в роки кризи, а які - полегшили?
3. Антикризова політика французьких урядів. Дирижизм – французький варіант кейнсіанства.
4. Вивчення повсякдення пересічних людей в умовах кризи (на прикладі біографій життя емігрантів у Франції за матеріалами преси (газета «Руль»)). Аналіз має включати відповіді на такі питання: пояснення представленої карикатури з журналу «Сатирикон» за 1931р.; наявні стратегії виживання в умовах кризи; зміни в житті емігрантів; загальний настрій людей у роки кризи; що викликає занепокоєння? Про що жалкують? На що сподіваються? В чому особливість становища жінок-емігранток у Франції?

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Семінарське заняття № 3

Тема: Фашистські режими в Європі в 1930-ті роки

Логіка обговорення:

(2 год.)

1. Типологічні характеристики фашизму. Загальна характеристика фашистських режимів. Фашизм і громадянське суспільство. Система вождизму. Ідеологічна система фашистських режимів.
2. Німеччина під владою нацистів. Пропагандистська машина нацистського режиму. Соціальна і расова політика нацистського режиму. «Імперія СС».
3. Еволюція фашистського режиму в Італії. Організація «корпоративної держави». Відносини фашистського режиму з Ватиканом.
4. Специфіка іспанського фашизму. Формування політико-правової системи.
5. Особливості фашизації Португалії. Конституція 1933 р. і створення в Португалії «унітарної корпоративної республіки».

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії.

Семінарське заняття № 4

Тема: Країни Заходу у Другій світовій війні

Логіка обговорення:

(2 год.)

1. Причини, характер та періодизація Другої світової війни. Радянсько-німецькі угоди 1939 р., їх наслідки та оцінки істориків. «Дивна війна»: історіографічні версії щодо мотивів та наслідків.
2. Активні воєнні дії Німеччини на Західному фронті. Поразка Франції та її причини. Військові дії у Північній Африці. Напад Японії на Перл-Харбор та початок війни на Тихому океані.
3. Створення антигітлерівської коаліції. Декларація Об'єднаних Націй. Проблема «другого фронту» у міжсоюзницьких стосунках.
4. Докорінний перелом у Другій світовій війні. Початок розвалу гітлерівського блоку. Тегеранська конференція її рішення.
5. Міжнародні наслідки перемог радянської армії у 1944 р. Відкриття Другого фронту.
6. Кримська (Ялтинська) конференція та її рішення. Поразка Третього Рейху. Завершення воєнних дій у Європі.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Трансформації індустріальної цивілізації після Другої світової війни

Лекція 7

Тема: Міжнародні відносини і біполярність світу: виклики другої половини XX ст.
(2 год.)

1. Чинники і сутність «холодної війни».
2. Генеза біполярності у повоєнні роки і паростки її кризи.
3. Психологічна війна як форма ідеологічного протистояння Сходу і Заходу.
4. М. Гробачов і «нове політичне мислення» в СРСР, закінчення «холодної війни». Причини поразки СРСР у Холодній війні.

Лекція 8

Тема: Західна цивілізація в період повоєнної реконструкції
(2 год.)

1. Специфіка повоєнної реконструкції в країнах Західної Європи і США.
2. Повоєнна Німеччина: соціальні і політичні зміни в Тризонії.
3. Заходи СВАГ і проголошення НДР у Східній/радянській окупаційній зоні.

Лекція 9

Тема: Країни Заходу в умовах НТР і «держави добробуту»
(2 год.)

1. Науково-технічна революція як чинник радикальних суспільних змін.
2. Характеристика «суспільства споживання» в країнах Заходу.
3. Франція в умовах становлення «держави добробуту».
4. Масові рухи 1960-х років: «червоний травень» 1968 р. у Франції.

Практичне заняття № 3

Тема: Міжнародні відносини і біполярність світу у другій половині XX ст.
(2 год.)

Зміст заняття:

1. *Політичний вимір біполярності.* Риторика промов/доктрин і обриси «залізної завіси»: від фултонської промови до «доктрини Трумена». Формування структур. Утворення військово-політичних блоків на чолі з США і СРСР. НАТО й ОВД: організаційна структура і напрями діяльності.
2. *Військовий вимір біполярності.* Воєнні регіональні конфлікти. Війна в Кореї. Війна у В'єтнамі. Війна в Афганістані.
3. *«Атомна дипломатія».* Берлінська криза 1961 р. «Берлінська стіна» як символ протистояння Заходу і Сходу: антропологія репрезентації у візуальному і текстовому контенті (преса, фото, відео, долі людей). Карибська криза 1962 р. і її вплив на міжнародні відносини. «Доктрина Брежнєва» і «доктрина Ніксона».

4. *Чинники кризи двополюсного світоустрою*. Крах колоніальної системи. Рух неприєднання (1961). Перетворення Китаю на світового лідера. ОПЕК як чинник світової політики. Регіональні інтеграційні об'єднання.
5. *Чинники розрядки*. Розрядка міжнародної напруженості 1970-х років. «Нова східна політика» В. Бранта та її наслідки. Політика США в СРСР в умовах військово-стратегічного паритету. Міждержавні договори щодо обмеження озброєнь (ОСВ-1, ОСВ-2).
6. *Ідеологічний вимір біполярності*. Особливості конфронтації «Захід-Схід» у першій половині 1980-х років ХХ ст. Реідеологізація глобального конфлікту. «Перебудова» в СРСР і «нове політичне мислення». Роль М. Горбачова в порозумінні із Заходом. Договори й угоди зі скорочення озброєнь другої половини 1980-х рр. між СРСР і США. Скінчення «холодної війни».

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Семінарське заняття № 5

Тема: Країни Європи і Америки в період повоєнної реконструкції
(2 год.)

Логіка обговорення:

1. Економічне і геополітичне лідерство США у повоєнному світі. План Маршалла.
2. «Тріумф і трагедія» післявоєнної Великої Британії.
3. Становище Франції в умовах Четвертої республіки.
4. Повоєнні зміни в Італії: політичні і соціально-економічні аспекти.
5. Німеччина в умовах окупації переможців. Доктрина «соціального ринкового господарства». Л. Ерхард і німецьке економічне диво.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Семінарське заняття № 6

Тема: Країни Заходу в умовах НТР і «держави добробуту»: пошуки власних шляхів
(2 год.)

Логіка обговорення:

1. Вплив НТР на структуру західного суспільства.
2. «Ера демократів» у США. Політика «нових рубежів» Дж. Кеннеді. Програма «великого суспільства» Л. Джонсона.
3. Політична практика «держави добробуту» у Великій Британії.

4. Внутрішня і зовнішня політика в умовах П'ятої республіки у Франції.
5. Італія в умовах НТР.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Практичне заняття № 4

Тема: Суспільство споживання Західної цивілізації:
соціокультурна і гендерна проблематика
(2 год.)

Зміст заняття:

1. Масові суспільні рухи на Заході: їхні лідери, ідеологія, форми діяльності і реалізації вимог.
 - А) Рух за громадянські права афроамериканців у США. Діяльність М.Л. Кінга.
 - Б) Жіночий рух. Сімона де Бовуар і її вплив на жіночу самосвідомість. Праця «Друга стаття». 1960 — 1970-ті роки: сплеск фемінізму на Заході.
2. Протестні настрої «нових лівих» 1960-х рр. та їхня контр-культура.
 - А) Студентські рухи Заходу 1960-х років на прикладі Франції. «Червоний травень» 1968 р. і персоналії активістів Даніель Кон-Бендіт, Ален Кривин. Аналіз графіті французьких студентів під час «червоного травня». Має включати відповіді на такі питання:
 - Які основні ідеї (згрупувати за категоріями і подати статистику)?
 - Охарактеризуйте загальний настрій французького студентства за графіті. Що переважає?
 - Яка конотація висловлювань? Чого насправді студенти прагнули?
 - Б) Ліворадикальний тероризм на Заході в 1970-х рр.: «Фракція Червоної Армії» ФРН (лідер Ульрика Марія Майнхоф (Ulrike Marie Meinhof,) друге покоління Бригіта Монхаупт (Brigitte Mohnhaupt); Руді Дучке, активіст Соціалістичної Спільноти Німецьких Студентів (SDS); «Червоні бригади» Італія; «Симбйоністська армія звільнення» (доля Патрісії Херст) і «Уезермени» США.
 - В) Великобританія («Університети і лівий огляд» (Universities and Left Review), «Новий лівий огляд» (New Left Review); «Мислитель» (Reasoner), з 1957 р. - «Новий мислитель» (New Reasoner) Е. Томпсон і Д. Савилль). антивоєнні рухи (Великобританія, «Компанія солідарності з В'єтнамом» (Vietnam Solidarity Campaign), Тарик Алі, «Травневий Маніфест»).

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV
Постіндустріальне суспільство Заходу межі тисячоліть
Лекція 10

Тема: Країни Заходу в умовах глобалізації та європейської інтеграції:
зовнішні виклики
(2 год.)

Логіка викладу:

1. Крах комуністичних режимів у Східній Європі в історіографії.
2. Оксамитові революції в країнах соцтабору: причини і наслідки.
3. Остаточне розв'язання «німецького питання»: об'єднання ФРН і НДР

Семінарське заняття № 7

Тема: Постіндустріальне суспільство Західної цивілізації нового тисячоліття:
економічний добробут, соціальні орієнтири, задоволеність життям
(2 год.)

Зміст семінарського заняття:

1. Б. Клінтон: «Американцям потрібні зміни!» Внутрішня і зовнішня політика республіканської адміністрації Дж. Буша-молодшого на початку ХХІ ст. Політика Б. Обами: вектори політики. Президентство Д. Трампа і роль США в світі. Політико-психологічний портрет обраного президента США.
2. Об'єднана Німеччина в новій Європі. Канцлер Г. Шредер. Ангела Меркель – перша жінка-канцлер Німеччини. Досягнення і проблеми внутрішньої/зовнішньої політики. Політико-психологічний портрет обраного керівника держави (канцлера).
3. Період правління нових лейбористів у Великій Британії. Тоні Блер. (1997-2005). Гордон Браун (2002-2010). Консерватори при владі. Девід Кемерон (2010-2016). Тереза Мей (2016-2019). Борис Джонсон (2019-2022). Політико-психологічний портрет обраного прем'єр-міністра Великобританії.
4. Франція наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. Президентство Жака Ширака (1995-2007). Н. Саркозі (2007-2012). Ф. Олланд (2012-2017). Е. Макрон (2017): напрями внутрішньої / зовнішньої політики держави, здобутки і перспективи розвитку Франції. Особистість і приватне життя президента Французької республіки (за вибором).
5. Італія на початку ХХІ ст. Прем'єр-міністр Сільвіо Берлусконі і його коаліція «Вперед, Італія»: здобутки і проблеми. Вектори розвитку Італії в 2010-х рр.
6. Уряди Народної партії (1996 – 2004) в Іспанії. Розвиток Іспанії на початку ХХІ ст.: внутрішні і зовнішня політика. ІСРП і прем'єр-міністр Х. Сапатеро. Проблеми націоналізму і регіонального сепаратизму в Іспанії. Референдум у Каталонії (2017) та його наслідки.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

6.Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			К-сть одиниць	Макс. кількість балів за вид	К-сть одиниць	Макс. кількість балів за вид	К-сть одиниць	Макс. кількість балів за вид	К-сть одиниць	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій 20 год.	1	2	2	4	4	3	3	1	1
2	Відвідування практичних/семінарських занять 22 год.	1	2	2	4	4	4	4	1	1
3	Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	5	3	15	3	15	3	15	3	15
4	Робота на практик. (семінарськ.) занятті (в т.ч. доповідь, виступ, повідомл., дискусія) 22 год.	10	2	20	4	40	4	40	1	10
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
10	Макс. кількість балів за видами діяльності студента (МВ)			64		88		87		51
12	Макс. підсумкова семестр. мод. оцінка V сем. ПМК	60								
13	Екзамен	40								
	Коефіцієнт: 60:290	0.20								

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Розділи (обсяг в годинах)	Вид контролю	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Західна цивілізація між двома світовими війнами: загальні тенденції розвитку			
Міжнародні відносини між двома світовими війнами (2 год.)	Робота з джерелом	5	I
Суспільно-політичні рухи у 1918–1939 рр. (4 год.)	Захист доповіді	5	II
Культура Західної цивілізації міжвоєнного періоду (4 год.)	Робота з джерелом	5	III
Змістовий модуль II Країни Заходу в 1918–1939 рр.: особливості соціально-економічного і політичного розвитку			
Індустріальні країни Європи і Америки у період повоєнної нестабільності і стабілізації (1918–1929 рр.) (2 год.)	включення до підсумкового контролю	5	IV
Фашистські режими в Європі в 30-ті роки ХХ ст.(4 год.) Світова економічна криза (1929–1933 рр.) і пошуки шляхів виходу з неї (4 год.)	Дослідний проект	5	V
Друга світова війна: причини, періодизація, підсумки (4 год.)	Опрацювання наукової літератури і формування тез щодо підходів в історіографії до теми/проблеми	5	VI
Змістовий модуль III Трансформації індустріальної цивілізації після Другої світової війни			
Міжнародні відносини і біполярність світу: виклики другої половини ХХ ст. (2 год.)	Робота з джерелом	5	VII
Країни Заходу в умовах НТР і «держави добробуту»: пошуки власних шляхів (4 год.)	Дослідний проект	5	VIII
Суспільство споживання Західної цивілізації: соціокультурна і гендерна проблематика (4 год.)	Доповідь-презентація міні-проекту	5	IX
Змістовий модуль IV Постіндустріальне суспільство Заходу межі тисячоліть			
Країни Заходу в умовах глобалізації та європейської інтеграції: зовнішні виклики (4 год.)	Робота з джерелом	5	X
Постіндустріальне суспільство Західної цивілізації нового тисячоліття: економічний добробут, соціальні орієнтири, задоволеність життям (2 год.)	Захист доповіді	5	XI
Культурна парадигма Заходу м тисячоліть: постмодерні мультикультуралізм, гендерна рівність (4 год.)	Доповідь-презентація міні-проекту	5	XII
Разом: 40 годин	<i>Разом: 60 балів</i>		

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – письмова, письмово-усна.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності студента.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії</i>
20 – 25	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19	У цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю – письмова. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	31 – 40	Відповідь студента: <ul style="list-style-type: none">- містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання;- демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних теоретичних положень;- вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання;- демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням;- здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	21 – 30	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: <ul style="list-style-type: none">- недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання;- окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 20	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: <ul style="list-style-type: none">- відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу;- відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання;- у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципів аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

6.5.Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю з дисципліни «Новітня історія Західної цивілізації»

1. Здійсніть аналіз провідних тенденцій соціально-економічного і політичного розвитку Західної цивілізації в першій половині ХХ ст.
2. Визначте поняття «Західна цивілізації», «новітня історія», окресліть наявні схеми періодизації новітньої історії Заходу.
3. Аргументуйте дієвість Версальсько-Вашингтонської системи договорів з таких аспектів: створення, зміст, історичні наслідки.
4. Критично оцініть спроби ревізії Версальської договірної системи в 20-х роках, враховуючи «російський» та «німецький» чинники міжнародної політики.
5. Визначте напрями розвитку міжнародних відносин в Європі та на Далекому Сході в 30-х роках ХХ ст.
6. Запропонуйте фаховий аналіз фактів та історіографічних оцінок «року кризи» (вересень 1938 – вересень 1939 рр.).
7. Поясніть власне бачення історичної ролі Ліги Націй (великі надії та реальні здобутки).
8. Здійсніть фаховий аналіз суспільно-політичних рухів між двома світовими війнами за такими параметрами: типологія, загальна характеристика, історична роль.
9. Аргументуйте власну точку зору щодо стратегії і тактики Комуністичного Інтернаціоналу крізь призму історії.
10. Фахово розкрийте сутність причин, характеру, історичного значення листопадової революції в Німеччині.
11. Розкрийте сутність моделей західної демократії першої половини ХХ ст.
12. Здійсніть аналіз розвитку Великобританії в 20-х роках ХХ ст. Визначте феномен британського лейборизму.
13. Поясніть Ваше бачення особливостей економічного і суспільно-політичного розвитку США в 20-ті роки ХХ ст. Розкрийте сутність поняття «твердий індивідуалізм».
14. Розкрийте сутність світової економічної кризи 1929–1933 рр. за такими параметрами: передумови, ознаки, наслідки.
15. Окресліть ситуацію «великої депресії» в США. Визначте стратегію і заходи «нового курсу» Ф.-Д. Рузвельта в США.
16. Визначте особливості кризи 1929–1933 рр. у Великій Британії. Поясніть політику «національного уряду» Р. Макдональда.
17. Вкажіть особливості соціально-економічного і політичного розвитку Франції у 1918–1920-х рр.
18. Розкрийте сутність народного фронту у Франції за такими параметрами: передумови виникнення, політична програма, історична практика.
19. Проаналізуйте причини, перебіг і наслідки громадянської війни в Іспанії.
20. Здійсніть компаративний аналіз європейського фашизму в 30-х роках ХХ ст. за такими критеріями: загальні риси та національні особливості.
21. Здійсніть фаховий аналіз суспільно-політичного, економічного і культурного життя населення Німеччини в роки Третього Рейху.
22. Розкрийте особливості суспільно-політичного, економічного і культурного розвитку Італії під владою фашистів.

23. Розкрийте сутність основних історіографічних концепцій щодо фашизму.
24. Обґрунтуйте основні тенденції і напрями розвитку науки і культури в країнах Заходу між двома світовими війнами.
25. Здійсніть фаховий аналіз причин і характеру Другої світової війни. Поясніть наявні і науковій літературі підходи до її періодизації.
26. Розкрийте хід подій у початковий період Другої світової війни (вересень 1939 – літо 1942 р.).
27. Обґрунтуйте фактами докорінний перелом у Другій світовій війні (літо 1942 – грудень 1943 р.).
28. Здійсніть аналіз стратегічних операцій завершального періоду Другої світової війни (січень 1944 – вересень 1945 р.).
29. Аргументуйте власну точку зору щодо підсумків і наслідків Другої світової війни.
30. Розкрийте наявні в науковій літературі оцінки щодо виникнення і функціонування антигітлерівської коаліції.
31. Здійсніть аналіз проблем післявоєнного врегулювання в Європі в діяльності антигітлерівської коаліції.
32. Обґрунтовано розкрийте сутність та історичне значення Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин.
33. Фахово визначте основні етапи та особливості соціально-економічного та політичного розвитку країн Заходу в другій половині ХХ ст.
34. Розкрийте наявні в науковій літературі концепції постіндустріального суспільства.
35. Здійсніть комплексний аналіз НТР за такими параметрами: сутність, основні напрями та етапи розвитку, економічні та соціальні наслідки.
36. Аргументуйте власну точку зору щодо типології і напрямів діяльності суспільно-політичних рухів другої половини ХХ ст.
37. Розкрийте сутність і етапи інтеграційного процесу в Західній Європі у другій половині ХХ ст.
38. Систематизуйте наявні в науковій літературі підходи до розгляду «холодної війни».
39. Визначте чинники розрядки міжнародної напруженості та її зриву. Охарактеризуйте перебіг другої хвилі «холодної війни».
40. Розкрийте сутність «нового політичного мислення» М.С. Горбачова в міжнародних відносинах.
41. Запропонуйте власне бачення закінчення «холодної війни» і краху біполярної системи міжнародних відносин.
42. Аргументуйте основні тенденції в міжнародній політиці 90-х років ХХ ст.
43. Фахово проаналізуйте сучасну систему міжнародних відносин.
44. Здійсніть фаховий аналіз особливостей суспільно-політичного й економічного розвитку США у 1945 – 50-х рр.
45. Розкрийте сутність «ери демократів» у США (60-ті роки ХХ ст.).
46. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку США в 70–90-х роках ХХ ст.
47. Обґрунтуйте власну точку зору щодо напрямів розвитку сучасних США.
48. Здійсніть аналіз діяльності лейбористського уряду Великої Британії (1945 – 1951 рр.).
49. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку

Великої Британії у 50–70-х роках ХХ ст.

50. Розкрийте сутність внутрішньої і зовнішньої політики урядів М. Тетчер і Дж. Мейджора.
51. Здійсніть аналіз розвитку Великої Британії за прем'єр-міністра Т. Блера.
52. Обґрунтуйте власну точку зору щодо напрямів розвитку сучасної Великої Британії.
53. Здійсніть фаховий аналіз тимчасового режиму і Четвертої республіки у Франції.
54. Розкрийте сутність внутрішньої і зовнішньої політики президента Шарля де Голля у Франції.
55. Розкрийте особливості політичних підходів президентів Жискара д'Естена та Міттерана до розвитку Франції в 70–80-х роках ХХ ст.
56. Здійсніть аналіз внутрішньої і зовнішньої політики президента Франції Ж. Ширак у 90-х роках ХХ ст.
57. Здійсніть компаративний аналіз рішень Тегеранської, Ялтинської та Потсдамської конференцій з німецького питання.
58. Критично оцініть перетворення у Східній і Західній Німеччині в 1945 – 1949 рр.
59. Здійсніть фаховий аналіз «ери Аденауера» у ФРН (1949 – 1963 рр.).
60. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку ФРН в 70-х – на початку 80-х років ХХ ст.
61. Здійсніть аналіз внутрішньої і зовнішньої політики канцлера Г. Коля в ФРН.
62. Обґрунтуйте власну точку зору щодо чинників «осінньої революції» в НДР і об'єднання Німеччини.
63. Визначте напрями розвитку сучасної Німеччини.
64. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку Італії в 1948–1963 рр.
65. Розкрийте сутність лівоцентризму, політики «національної солідарності» та її наслідків в Італії.
66. Розкрийте особливості суспільно-політичного й економічного розвитку Італії в 80–90-х роках ХХ ст.
67. Здійсніть фаховий аналіз краху комуністичних режимів у Східній Європі та його сучасні оцінки.
68. Розкрийте загальні тенденції розвитку світової культури у другій половині ХХ ст. Розтлумачте сутність «масової культури».
69. Проаналізуйте розвиток Іспанії в другій половині ХХ ст. в контексті переходу від авторитаризму до демократії.
70. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку Португалії в другій половині ХХ ст.
71. Здійсніть фаховий аналіз тенденцій і перспектив суспільного розвитку світової системи на початку ХХІ ст.
72. Обґрунтуйте власне бачення глобальних проблем людства і шляхів їх подолання.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів	відмінно
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82-89 балів	добре
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75-81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69-74 балів	задовільно
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60-68 балів	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35-59 балів	Незадовільно
F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1-34 балів	

7. Навчально-методична картка дисципліни

Модулі	I			II			III				IV		
Теми	T.1	T.2		T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8		T.9	T.10	
Лекції (теми, бали)	Л.1 (1 б.)	Л.2 (1б.)		Л.3 (1б.)	Л.4 (1б.)	Л.5 (1 б.)	Л.6 (1 б.)	Л.7 (1 б.)	Л.8 (1 б.)		Л.11 (1 б.)		
Семінарські заняття (теми, бали)		С1. (11 б.)	С.2 (11б.)	С.3 (11 б.)	С.4 (11 б.)	С.5 (11 б.)	С.6 (11 б.)	С.7 (11 б.)	С.8 (11 б.)	С.9 (11 б.)		С.10 (11 б.)	
Самостійна робота	CP1 (5б.)	CP2 (5б.)	CP3 (5б.)	CP4 (5б.)	CP5 (5б.)	CP6 (5б.)	CP7 (5б.)	CP8 (5б.)	CP9 (5б.)	CP10 (5б.)	CP11 (5б.)	CP12 (5б.)	CP13 (5б.)
Поточний контроль (вид, бали)	МКР 1 (25 балів)			МКР 2 (25 балів)			МКР 3 (25 балів)				МКР 4 (25 балів)		
Семестровий контроль	Екзамен (40 балів)												

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки (1945 – 2002 роки): Навч. посібник. К., 2004
2. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 р. до наших днів. К., 1995
3. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2002): Навч. посіб. для вищих навчальних закладів. Вінниця, 2003.
4. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918–1945): Навч. посіб. К., 2001.
5. Качараба С., Сіромський Р. Історія Західної Європи та Америки др. пол. ХХ – поч. ХХІ ст. Практикум для студентів. Л., 2015.
6. Мицик Л. М. Новітня історія зарубіжних країн: Курс лекцій. Ніжин, 2001.
7. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-ті роки): Підручник. К., 2003.
8. Мицик Л.М., Кузьменко Ю.В. Новітня історія країн Європи і Америки (1918–2007): навчальний посібник. К., 2008.
9. Сич Олександр Іванович. Сполучені Штати Америки в міжвоєнний період (1919–1939 рр.): навчальний посібник. Чернівці, 2003.

Додаткова:

1. Політична історія ХХ ст.: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В. Ф. Салабай, Я. А. Титаренко, Л.О. Панчук та ін. К.,2002.
2. Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи. К.: Генеза, 1997.
3. Гобсбаум Е. Вік екстремізму: Коротка історія ХХ віку, 1914–1991 / з англ. пер. Олександр Мокровольський.К.: Вид. дім «Альтернативи», 2001. 543 с.
4. Гобсбаум Е. Нації і націоналізм, починаючи з 1780 року: програма, міфи, реальність / пер. з англ. Т. Корпала. К.: Український Центр духовної культури, 2010. 288 с.
5. Дейвіс Н. Європа. Історія / Пер. з англ. К., 2000.
6. Кудряченко А.І. Федеративна Республіка Німеччина: засади демократичного сходження: монографія. ДУ "Інститут всесвітньої історії НАН України". Київ: Фенікс, 2020. 656 с.
7. Мак-Ніл Вільям. Піднесення Заходу. Історія людської спільноти / пер. з англ. 2-ге вид., випр. К., 2011.
8. Ash, Timothy Carlton. The Uses of Adversity: Essays on the Fate of Central Europe (New York, 1989; 2nd rev. edn. London, 1991).
9. Boothroyd D. The History of British Political Parties. L., 2001.
10. Le Rider J. La Mitteleuropa. Paris, 1994.
11. Schöpflin G. and Nancy Wood (eds.), The Search for Central Europe (Oxford, 1989).

Електронні ресурси:

Міжнародні організації:

СОТ –<http://www.wto.org>

Грінпіс –<http://www.greenpeace.org>

ЗЄС –<http://www.weu.int>

Європейський Союз –<http://europa.eu.int>

МБРР –<http://www.worldbank.org>

МВФ –<http://www.imf.org>

Міжнародна Амністія –<http://www.oneworld.org>

НАТО –<http://www.nato.int>

ООН –<http://www.un.org>

Мережа міжнародних організацій –<http://www.ned.org>